

Основою при вирішенні питання буріння експлуатаційних свердловин повинна бути попередня економічна доцільність такого рішення, тобто вкладення коштів повинно окупатися і приносити дивіденди інвестору.

Враховуючи актуальність поставлених завдань, направлених на стабілізацію і нарощування власного газовидобутку, у випадку з мало-дебітними й глибокими свердловинами, коли попередні розрахунки за оптовими цінами підприємств свідчать про нерентабельність буріння, необхідно заздалегідь визначити границі ціни на продукцію, що буде видобуватися з цих свердловин.

1.Мудрий І.В., Борисовець І.І., Ільницький Ю.Й. Удосконалена методика економічної оцінки видобутку вуглеводнів при розробці газових і газоконденсатних родовищ в умовах ринкових відносин // VI Міжнародна науково-практична конференція "Нафта і газ України-2000": Збірник наук. праць. Т.3. – Івано-Франківськ, 2000. – С.385.

2.Галузевий стандарт. Визначення коефіцієнтів вилучення газу і конденсату на різних стадіях геологічного вивчення надр. – К., 2000.

Отримано 04.09.2002

УДК 338 (477)

О.М.ЩЕРБАХА, Л.В.ОЛІЙНИК, кандидати екон. наук  
Харківський державний економічний університет

## ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЄВРОРЕГІОНІВ ЯК ФОРМИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Розглядаються деякі теоретичні положення про розвиток транскордонного співробітництва та єврорегіонів за участю України як одного з найважливіших напрямків європейської інтеграції.

Одним з найважливіших напрямків європейської інтеграції на сучасному етапі розвитку є міжрегіональне і транскордонне співробітництво. Правовою базою для такого співробітництва є документи, прийняті Радою Європи: "Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або органами влади" (Мадрид, 21.05.1980р.), "Європейська хартія місцевого самоврядування" (Страсбург, 15.11.1985р.), "Декларація про транскордонне співробітництво" (6.11.1989р.), "Віденська декларація глав держав і урядів - членів Ради Європи" (Відень, 9.10.1993р.), "Додатковий протокол до рамкової конвенції про транскордонне співробітництво" (9.11.1995р.).

Транскордонне співробітництво означає "будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під

юрисдикцією двох або декількох Договірних сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей. Транскордонне співробітництво здійснюється в межах компетенції територіальних общин або властей, визначеної внутрішнім законодавством" (стаття 2 "Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або органами влади" [1]).

Передумовами транскордонного співробітництва є: географічна наближеність; подібність галузевих структур; можливість спільного використання ресурсів країн-учасниць.

Процес розвитку транскордонного співробітництва в Європі почався десь після закінчення "холодної" війни. На практиці транскордонне співробітництво може здійснюватись або між двома країнами, або шляхом створення багатонаціональних асоціацій – єврорегіонів. Найвідомішою є Асоціація Європейських прикордонних регіонів (червень 1971р.), що є добровільною позаурядовою організацією, до складу якої і входять єврорегіони як одна з інституцій прикордонної співпраці в Європі.

Україна приєдналась до Європейської рамкової конвенції про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними громадами або органами влади у липні 1993р. В січні 1996р. представники Волинської і Закарпатської областей України брали участь у роботі першої конференції з економічних проблем регіонів Сходу й Заходу Європи, що проходила під егідою Палати регіонів Ради Європи. Головною метою конференції була інтенсифікація економічного розвитку та розширення співробітництва всіх регіонів Європи. Особлива увага надавалась регіонам із значним відставанням в економічному розвитку. Таким регіонам відповідно до рішення Ради Міністрів ЄС планується надавати до 80% фінансових виплат Європейського фонду регіонального розвитку (ЄФРР).

Європейський Союз підтримує функціонування і розвиток єврорегіонів в рамках програми "Трансєвропейське співробітництво для збалансованого розвитку" (INTERREG), створеної в 1990р. У діяльності програми можна виділити три основних етапи: INTERREG I (1991-1993рр.), INTERREG II (1994-1999рр.) і INTERREG III (2000-2006рр.). Найбільша увага в цих програмах приділяється діям на кордонах і в прикордонних областях, особливо зовнішнім кордонам ЄС. У 2000-2006рр. ЄФРР надає фінансову підтримку програмам регіонального розвитку в рамках двох цілей:

- 1) розвиток та структурне регулювання відсталих у своєму розвитку областей (135,9 млрд. євро);

2) економічні й соціальні перетворення в областях, що переживають структурні труднощі ( 22,5 млрд. євро) [1].

Таким чином, єврорегіон – "це форма транскордонного співробітництва між територіальними громадами або місцевими органами влади прикордонних регіонів двох або більше держав, що мають спільний кордон, яке спрямоване на координацію їх взаємних зусиль і здійснення узгоджених заходів у різних сферах життєдіяльності відповідно до національних законодавств і норм міжнародного права для вирішення спільних проблем і в інтересах людей, які населяють його територію по обидва боки державного кордону. Іншими словами, єврорегіон – регіональне міждержавне утворення, в рамках якого відбувається транскордонне співробітництво на рівні адміністративно-територіальних одиниць сусідніх держав" [1].

Єврорегіони побудовані на двох головних принципах – рівноправ'я та взаємовигідності. Правовою базою для розвитку єврорегіонів на території України є Закони України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про місцеві державні адміністрації", "Про зовнішньоекономічну діяльність" і Указ Президента України "Про Концепцію державної регіональної політики та Угоди про партнерство і співробітництво між Європейськими співтовариствами, їхніми державами-членами і Україною", "Програма розвитку єврорегіонів", прийнята 29.04.2002р., та ін.

За участю України створено чотири єврорегіони – "Карпатський єврорегіон" (1993р.), "Буг" (1995р.), "Нижній Дунай" (1998р.) та "Верхній Прут" (2000р.). Україна представлена в них Волинською, Закарпатською, Івано-Франківською, Львівською, Одеською та Чернівецькою областями. З боку іноземних держав партнерами України є Австрія, Білорусь, Молдова, Німеччина, Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина і Франція.

Основними напрямками співробітництва створених єврорегіонів є:

- вироблення програм регіонального розвитку, розвитку соціальної інфраструктури, економічної структури регіонів, охорони здоров'я, взаємодії правоохоронних органів, розвитку туризму та ін.;
- розробка нових проектів і напрямків співробітництва;
- збільшення виробництв конкурентоздатної продукції та екологічно чистих виробництв.

Вирішенню цих завдань перешкоджають:

- нестача фінансових ресурсів для реалізації спільних заходів і проектів;
- різний рівень економічного розвитку країн-учасниць;

- розбіжності в митному й податковому законодавствах країн-учасниць та ін.

Слід зазначити, що в рамках єврорегіону "Верхній Прут" вперше в світі представниками Чернівецької області (Центр з екологізованих технологій та управління "Буковина") було запропоновано сформувати екологічний єврорегіон (екоеврорегіон) як "форму співробітництва в межах єврорегіону (його складова частина) між органами державного і місцевого управління, спеціалізованими організаціями у сфері охорони довкілля, екологічної безпеки, моніторингу, цивільного захисту населення, санітарно-епідеміологічного нагляду, а також між суб'єктами господарської діяльності межуючих країн, спрямована на покращання техногенно-екологічної безпеки в басейнах річок і на певних територіях з метою забезпечення сталого соціально-економічного розвитку цих територій" [1].

Основною метою створення екоеврорегіону є зацікавленість країн-учасниць у "впровадженні сучасних механізмів управління техногенно-екологічної безпеки на всіх стадіях життєвого циклу виробництва та споживання для покращання конкурентоспроможності продукції, успішної приватизації, інвестування та реконструкції з одночасним забезпеченням сталого соціально-економічного розвитку регіону в цілому" [2]. Одним з найбільш перспективних напрямків реалізації екоеврорегіону є створення Центру чистих виробництв.

Таким чином, можна відзначити, що створення єврорегіонів як форми транскордонного співробітництва безумовно сприяє економічній і в деякій мірі інтеграції країн-учасниць.

І.Кушніренко О., Романюк О. Єврорегіон як форма міжрегіонального співробітництва // Економічний розвиток і державна політика. Практикум / За заг. ред. І.Розпутенка. – К.: К.І.С., 2002. – С. 41-78.

З.Гакман С. Єврорегіон "Верхній Прут" у контексті транскордонного співробітництва // На шляху до Європи. Український досвід єврорегіонів / За ред. С.Максименка, І.Студеннікова. – К.: Логос, 2000. – С. 133-145.

Отримано 12.09.2002

УДК 656.2

В.Л.ДИКАНЬ, д-р екон. наук, І.Ю.КУШНИР

Українська державна академія залізничного транспорту, м.Харків

## ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Показано, що створення єдиного оператора вантажних перевезень забезпечить не тільки надійність і ефективність перевезень між такими регіонами країни, як Донбас і